

1ste zondag van de vasten B

Mc. 1, 12-15

Welkomswoord

Welkom beste mensen hier op de eerste zaterdagavond van het eerste weekend van de veertigdagentijd. Welkom hier in deze kerk, maar vooral ook welkom als u op deze avond na een lenteachtige dag van thuis-uit met ons meekijkt.

Een lenteachtige dag en dan hoef je eigenlijk op een dag als vandaag geen regenboog te verwachten, want waarschijnlijk heeft het nergens in het land geregend. Toch gaat het in de lezing van vandaag over een regenboog, die regenboog die we kennen uit het verhaal van de ark van Noach. Het verhaal met al die dieren in die ark en het water wat de wereld overspoelt.

Die regenboog die kunnen we in onze maatschappij geregeld tegenkomen. Misschien kent u hem nog uit de jaren 80, het conciliair proces, waar overal op de tickets, op de tasjes en alles wat daarmee te maken had, een regenboog afgebeeld stond. Of van een evangelische boekhandel, of een school met de bijbel die de regenboog heet. Of meer recent zien we ook hier in Nederland wat wereldwijd dan al langer was, dat die regenboog het symbool is geworden voor de LHBTI-gemeenschap, de gemeenschap van mensen met een andere seksuele geaardheid.

Al die regenbogen moeten we vandaag niet hebben, want, ik zei het al, we zitten aan het begin van de veertigdagentijd en de veertigdagentijd is bedoeld om ons meer naar God toe te brengen. De regenboog is een teken van een verbond van God met de mensen. Hoe het met dat verbond zit, daar gaan we dadelijk in de overweging op in, maar laten we ons eerst bezinnen en luisteren naar de lezingen die ons naar die overweging toe brengen. Ik wens u een goede viering toe.

Preek

Beste mensen, we zijn hier meestal niet met de jongsten samen. Een enkeling zit er af en toe tussen, dus vandaar dat ik iets uit moet leggen.

In de jaren 70 was op een gegeven moment de band 'Boney M' behoorlijk populair. Een van hun grootste hits was het lied 'By the rivers of Babylon' (bij de rivieren van Babylon). Het was een nogal ritmisch nummer waar stevig op gedanst werd door de voorzanger van de groep. Echt een nummer 1 hit, wat je niet zou zeggen, beseffende dat die tekst uit een psalm komt. Bij de rivieren van Babylon zat namelijk het volk neer dat in ballingschap geleid was.

En zo zingt de tekst verder of zegt de psalmttekst: 'in de wilgen die daar stonden hadden ze hun harpen neergehangen' en de omstanders, de opzichters, de soldaten van de Babyloniërs dwongen hen bijna om de harpen er weer uit te pakken om een lied te zingen en feest te vieren, vooral voor hen dan, de bewakers, maar vol weemoed dachten de weggevoerde joden aan hoe ze lof

gezongen hadden met die harpen, lof voor God en uiteindelijk durfden ze dan toch weer te zingen omdat het lied hen weer bij God kan brengen, verbinding maakt met God, hoop geeft. En in diezelfde setting, in die setting van de rivieren van Babylon speelt zich ook het verhaal van de eerste lezing af, het verhaal van Noach.

Het verhaal van de grote vloed komt, zeggen vele geleerden, zelfs uit die streek, want die rivieren gingen nogal eens buiten hun oevers. Daar horen we vandaag hoe God een verbond aangaat met de mensen, ook mensen die terneergeslagen zijn, want hoe moet dat worden met al dat water en wat moet dat worden met die droge, nog wat slijkerige aarde hier en daar? Hoe moeten we verder leven? Dat lijken de vragen te zijn.

Dan komt God, die voorheen alsof hij met een grote brandslang of met een enorme emmer water de aarde heeft proberen schoon te spoelen van alle ongerechtigheid die de mensen daarop uitvoerden, God komt met een voorstel, God legt zijn verbond voor aan mensen. En niet een verbond zoals we dat zien als bij een oorlog de ene partij heeft gewonnen van de ander, waardoor de verliezer zich aan allerlei verplichtingen moet houden, nee, juist andersom. God stelt zich voor nooit meer zo iets te doen en toe te laten als hier gebeurd is.

Het verbond dat God met zijn regenboog voor de mensen stelt, is een verbond van liefde, een verbond van barmhartigheid. Wat God betreft zal het nooit meer mis gaan tussen God en mensen.

‘Waarom dan die regenboog’ vraagt u zich misschien af. In de bijbel komt het woord ‘boog’ enkele honderden keren voor en als je dan kijkt naar de betekenis van dat woord dan betekent dat in alle gevallen ‘strijdboog’, zeg maar de boog zoals soldaten die gebruiken: die van pijl en boog. Alleen die ene keer niet en die ene keer is het verhaal van vandaag. Dan is er ineens een regenboog, of misschien toch niet. Misschien is die regenboog wel de strijdboog van God geweest, die zoals de joden in Babylon aan de rivieren hun harpen aan de wilgen hingen, God zo ook zijn boog aan de wolken hangt, in die geest van: ‘die wil of kan ik niet meer gebruiken’. Waar die boog voor gestaan heeft, daar wil ik niet voor staan, zoals de joden dat dachten over hun harp.

En waar uiteindelijk die harpen een teken van hoop worden om eens terug te keren in Jeruzalem en eens terug te keren bij God, zo is ook die regenboog een symbool geworden, een teken om terug te keren bij God. Een teken van verbinding en hoop en met die verbinding en hoop gaat het wat God betreft verder, de hele bijbel door. Ook al zien we al heel snel, als je doorleest in de bijbel ongeveer op dezelfde bladzijde, dat het wat de mens betreft soms vaak weer snel verkeerdt. Noach bijvoorbeeld, plant druiven, maakt daar wijn van, wordt dronken, staat naakt in zijn tent en ligt uiteindelijk met zijn schoondochter in bed. Dat is niet wat God bedoelt. Maar het verbond van God blijft gelden, ook bij zoveel andere misstappen die we als mensen maken. Het verbond blijft gelden. Alleen - en dat horen we in de brief van Petrus en in het evangelie van Marcus vandaag – het krijgt langzaam een andere kleur, een

andere diepte zou je kunnen zeggen. Petrus haalt in zijn brief het verhaal van Noach aan. Hij heeft het over acht die gered werden omdat ze rechtvaardig waren, maar hij heeft het ook over de dieren die mee gered waren en hij heeft het over dat het wegspoelen van alle ongerechtigheid niet de hoofdzaak is. Hij zegt zelfs: 'nee, die doop die we nu hebben, die kan niet de lichamelijke ongemakken en ongerechtigheden wegspoelen; de doop is vooral de verbinding met God'. De verbinding met God die we verkrijgen door de verrijzenis in Christus.

En als we dan naar het evangelie kijken zien we hoe Jezus aan het begin van deze veertigdagentijd zich voorbereid op zijn taak alsof hij ons voor wil houden, veertig dagen en veertig nachten, 'het is zo lang niet: denk aan Noach, denk aan wat hier gebeurt in de woestijn, maar er is altijd hoop, er is weer vruchtbaarheid na de droogte van de woestijn of weer vaste voet na de onvastheid van het water'.

Het water is reinigend maar is vooral ook verbindend; op die manier is ook Jezus gedoopt. En God zei: 'zie dit is mijn geliefde Zoon'. En als Jezus zich heeft voorbereid dan weet hij dat hij met Gods hulp op weg kan gaan. Hij kan het evangelie, de goede boodschap gaan verkondigen, de boodschap van verbondenheid tussen God en mensen.

En in die verbondenheid tussen God en mensen zit een opdracht voor ons. Niet alleen om ons naar God toe te keren, maar ook om dat te doen door ons te verbinden met elkaar. Door ons in te zetten voor elkaar, hier als gemeenschap ter plekke, hier in de stad, bijvoorbeeld rond het daklozenpastoraat, maar bijvoorbeeld ook als het gaat over jonge vrouwen of meisjes in Kenia die geschoold moeten worden of werk moeten krijgen. En zo kunt u wellicht nog vele vormen van verbinding bedenken. Het verbond van God en mensen bestaat wat God betreft van zijn kant uit altijd. Het is nu, deze veertigdagentijd aan ons om de stap van onze richting uit te zetten en zo op weg te gaan naar Pasen.

Amen.

Henry Vermeulen, diaken